

UÇURUM

Uğur DEMİRCAN

Cocuklar ilahi söylüyordu oto teybinde. Sözleri ağır, müziği hareketliydi. Dikiz aynasına asılı minik yeşil bir Mushaf, ilahinin ritmine uygun, sallanıyordu. O sallandıkça araç da sallanıyordu. Araç; arazi aracı değildi, olmazlanıyordu. Yine de ana yoldan saptırılıp araziye vurulmuştu. Yirmi senedir asfaltta yolcu ve yük taşıırken o gün bir domuz avı hevesine kurban edilmek hoşuna gitmemiş gibi her yeri gıcırdayordu.

Panelvan'da dört kişiydiler.

Aracın sahibi Şemsi, namıdiğer Şemsi Hoca, ellili yaşlarda bir esnaf olup hocalığı tamamıyla kendi kendine icat ettiği bir vasıftı. Bir yandan kırık çıkıkçı olarak tanınırdı. Burkulmuş çocuk ayaklarını biraz da o burkar, kıvrır çevirir; yeterince acıtıp çocuğu az daha ağlattıktan sonra balla, ekmeğe içiyle sarıp gönderirdi. O işkence seansından kurtulan çocuğun ayağı, bir daha oraya gelmemek için artık mecburen iyileşirdi! Beri yandan da dini bütün biri olmanın bir derece ilerisine geçip işi; hastaları “okumaya”, onlara muska hazırlamaya vardiymişti. Yaşadığı küçük şehirdeki sağlık ve din hizmetleri gibi alanlardaki eksiklikleri dolduran, aksaklıklardan ekmeğe çıkararak tiplerdendi. Meydandaki çınarın altında yaptıkları dünkü kavilleşmeye, sırf “domuz necis bir yaratıktır” diyerek katılmış, “benim arabayla gideriz” demişti. O pis hayvandan bir tane vurabilirse mutlu olacaktı.

Şoför mahallindeki ikinci kişi, berberin kalfası Cesur, cep telefonunun ön kamerasında kendini inceliyordu. Saçları bozulmamıştı Allah'tan. Yola çıktıklarından beri üçtür fotoğraf çekip internette yayınlamıştı. Silahlı olmayan tek kişi oydu.

Şemsi'nin tek kırma tüfeği, arkada oturanlardan birinin çiftesi, birinin de ruhsatsız bir tabancası vardı. Tüfeklere saçma yerine domuz kurşunlu fişek hazırlanmıştı ya, tabancanın domuza fayda etmeyeceğini hepsi biliyordu. Salih'in maksadı mermi yaktı.

Çarşının, orta yaşa merdiven dayamış iki esnafıydı Salih'le Halil. Dükkân komşusu, gençlik arkadaşı, aile dostuydular. Yıllar boyu aralarını hiçbir şey bozamamıştı. Halil'in zaman zaman alıp ödemediği ufak tefek borçları vardı Salih'e ya, canı sağ olsundu. Çiçekçi dükkânını batırdıktan sonra, karşı çapraza, Salih'in bakkal dükkânına benzer bir büfe açınca da bozulmamıştı araları. Herkesin rızıkı ayrıydı ne de olsa. Allah deldiği boğazı aç koymazdı. Zaten bozulacak olsa, ta zamanında, Sevim'le evlendiklerinde bozulurdu araları. Sevim, Salih'ten ayrıldıktan sonra... Salih askerdeyken... Tabi o zamanlar kavga etmişlerdi ya, sonradan eş dost barıştırmıştı bunları. Yıllar öncesinde kalmıştı artık her şey.

- *Hoca, senin arabayla geldik ya, kalmayalım bu dağ başında?!*

Şemsi Hoca, bozuldu biraz Halil'e. "Yok yahu niye kalalım?" dedi. "Domuzu vurursak bunun arkasına atacaz işte. Senin gıcır arabaya mı atsaydık yoksa?"

Halil'in araba yeniydi. Arkasında yük taşınabilirdi ancak son modeldi ve dükkân işlerine bile kullanmaya kıyamıyordu. Şemsi Hoca, onun bu huyunu bildiğinden söylemişti lafi.

- *Tamam, tamam. Şu kaseti de değiştir artık, yok mu dinlenecek bir şeyin? Bu teyiplerin karthılarından alalım sana. Üç yüz, beş yüz şarkı atarsın içine.*

- *Asıl dinlenecek bu ya neyse, deyip kapattı teybi.*

"Ocağın geliriyle bu arabayı anca elde ettik işte oğlum. Herkes marka borcunu zamanında ödese teyip meyip lazım değil bana."

Hocanın kazancının asıl kaynağının, diğer fiziksel ve ruhsal hizmetler olduğunu biliyordu Halil. Çay ocağı, adres içindi neredeyse.

Öğleden sonraydı. Asfalttan sapalı yarım saat olmuştu. Senelerdir kullanılmayan köy yolundan gidiyorlardı şimdi. Köyler için aşağı tarafta yenisi yapıldığından beri bu yol, yavaş yavaş erimiş, tabiata rücu ediyordu...

Bir su akıntısıyla yolları kesildi. Altındaki beton drenaj boruları zamana direnemeyip çöktüğünden yolun üstünden geçmeye başlamıştı akan sular. Aracın geçişini engelleyecek kadar değildi, azalmıştı belli ki. Yaz geliyordu. Araçtan inip bakındılar, uygun bir yerden çaprazlamasına geçtiler. Yol, git-

tikçe ıssız ve ürkütücü bir hâl alıyordu. Sol yanları uçuruma dönüşmüştü yavaş yavaş. Sağ taraf dik yamaçtı. Karşıdan bir araba gelse geçilemeyecek gibiydi.

Yolla birlikte kıvrıla büküle birkaç zaman daha gittikten sonra, manzara iç ferahlatıcı bir hâl aldı. Göz alabildiğine tarlalar, bağlar, yer yer bataklar, bir baştan bir başa dağlarla çevrenmişti ve dağların ardı, rengi açılıp bulanıklaşarak giden birkaç sıradağla sonsuza uzanır gibiydi. Sanki tekmil Anadolu şu gözlerinin eriştiği alanda toplanmıştı. Sanki dünyanın damının kenarında durmuş, aşağı bakar gibiydiler. Dünya imtihanının sonundaki cennet misali, o ızdıraplı yolun ecri de sonunda böylesi bir manzaraya erişmek olsa gerekti.

Arabayı bir kenara çekip indiler. Buradan, yürüyeceklerdi artık.

Hafif eğimli bir tepeyi tırmanmaya başladılar. Cesur, telefonu sağa sola uzatıp duruyor, şebeke bulamıyordu. “*Abi çekmiyor burda!*” dedi. Titredi. Üşüme gelmişti.

Mevsim ilkbahardı ancak ikindi üstü hava bir başka soğuyordu. Karşı dağlardan kopup çıkan bir serin rüzgâr, vadideki tek tük top ağaçların aralarından dolaşıp tepeye kadar geliyor, yeni yayılmış papatyaları hınçla sallayarak tepenin ardında uğultuyla gözden kayboluyordu.

- *Buralarda görmüşler işte*, dedi Salih.

“*Aşağıya inmiş geçenlerde. Nesim’in bahçesine girmiş, avarları filan hep dağıtmış.*”

- *Kel Nesim’in mi?*

- *He.*

- *Dağıtır namussuz*, dedi Şemsi.

- *Abi vurursak otele satacaz değil mi?*

- *Tabi oğlum!* dedi Halil. “*Turisler yiyor bunun etini. Biz de yolumuzu buluruz arada.*”

- *Ben istemem o parayı*, dedi Şemsi.

Tepe bitmiş, düzlüğe çıkmışlardı. Kısa otlar ve taşlardan başka pek bir şey vadetmiyordu arazi. Gözleriyle ufku tarayarak, uzaklardaki çalılıklarda bir hareketlenme arayarak yürüdüler. Panelvan çok gerilerde kalmıştı.

Geniş yalıklı, demir oluklu bir çeşmeye vardılar. Dağın başında, kim bilir ne zaman kim tarafından yapılmış bu çeşme, çobanlar ve avcılarının işine yarardı. Koyunlar sıralanırdı yalağa. Çeşmenin yanı başında büyümüş sal-

kım söğüt, dallarını yere salmış; yılların yorgunluğuyla gözü toprağa bakan bir ihtiyar gibiydi. Onun iki yanındaki iki kavak da kollarına girmiş evlatlarıydı sanki.

Cesur, bir kaya üstüne oturup fotoğrafını çekerken Şemsi de abdest talelemeye başlamıştı.

- *Siz yetişin*, dedi Salih. Halil'le ikisi ilerlemeye devam ettiler.

Halil önden gidiyordu. Elindeki tüfekten bahsediyordu ha bire. Süperpozeydi. İyi para vermişti. Çulluk avında denemişti geçenlerde. "*Sen yoktun, Süleymangille gittik. Canavar bu canavar!*"

Şemsi, söğüdün altında ikinci namazını kılıyordu. Cesur da yanındaydı. Salih arkadan yürüyordu. İkisi yalnızdı şimdi.

Her şeyin iyisini alırdı Halil. İçinden bu düşünce geçti Salih'in. Her şeyin iyisini alırdı ama kıymetini bilmezdi. Babasından kalan paraları çarçur eder, dükkân batırır; yine de kör talih hep ona gülerdi. En iyisi hep onun olurdu.

İçinden geçenleri dizginleyemiyordu artık. Issızlığın ortasında, baş başa kalınca Halil hakkındaki düşünceleri, tüylerini diken diken etmeye başlamıştı. Birkaç dakikalık yürüyüşte, tüm ortak geçmişleri gözlerinin önünden geçti. İzlediği anı dizisinin her bölümü, kendisinin haksızlığa uğradığı bir finalle sonuçlanıyordu. Her anı durağında, bir otobüs kaçıyordu. Burnundan soluk alıp vermeyi artırmıştı; farkında değildi. Eli tabancasına gitti; farkında değildi. Çelik soğuktü; onu fark etti. Halil önden gidiyordu. En iyisi hep onun oluyordu, kıymetini bilmiyordu. Dövüyormuş, diyorlardı...

Gözleri yaşardı. Soğuk rüzgârdan olsa gerekti. Eli tetiğe girerken farkında değildi. Elinin kalktığını gördü bir tek. İleri doğru... Eli, sanki başkasının eliydi. Eli, yıllar önceki Salihlerin ellerinin toplamıydı. O, sadece izliyordu.

- *Hoop!*

Bir uykudan uyanmış gibi titredi, indirdi silahı. Sese, Halil de döndü. Cesur'du bağırın. Geriden eliyle bunların ilerisindeki bir yeri işaret ediyordu. İkisi birden o yöne baktılar.

Arazinin yeniden yükseldiği tepede bir karaltı gördüler. İnsan değildi ancak hava kararmaya yüz tuttuğundan tam seçilemiyordu.

Şemsi Hoca'yla Cesur yetiştiler. Çok ses çıkarmadan gözlerini kısarak tanımaya çalışıyorlardı karaltıyı. Hafif hafif kımıldıyordu. Bir an geldi, dört bacağı da seçilebiliyordu sanki. Tüfekleri doğrulttular. Tam horozlar düşmek

üzereydi ki karaltının arkasından bir insan silüeti belirdi. Derken ardından daha büyük bir kalabalık... Çoban ve sürüsüydü.

Yaklaştılar ve az evvel vurmak üzere oldukları şeyin bir koyun olduğunu anladılar. Gülüştüler; Cesur, Halil ve Şemsi... Salih gülememişti:

- *Az daha vuracaktık*, dedi.

- *He valla. Mundar edecektik güzelim koyunu. İşe bak sen!*

Gülmeye devam ediyorlardı. Salih gülmüyordu.

- *Az daha vuracaktık*, dedi.

Aynı yoldan, bu kez karanlıkta, dönerlerken hâlâ düşünüyordu. Sağ arka koltukta oturuyor, uçurumun karanlık boşluğuna bakıyordu. Az daha vuracaktı. Uzak bir köyde akşam ezanı okunuyordu. Ürperdi.